

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пом.
Конт. почт. шад. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в квіт. 4-50 золт.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 л., Німеччині 750 мар.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 л., Австрії
750 ш. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Замітна книжка.

Берлін, 26. липня 1928.

Противоенний пакт Кельдого опанує в тих днях неподільно світову політичну олімпію. Виклання війни, пацифізм, «вічний мир», ось ударні слова хвилни. І саме в днях, коли хор міжнародних пацифістів горлає аж понад небо про поступ мирової ідеї, в хвилині коли стає перед нами загроза, що через прийняття того пакту нинішнє європейське політичне положення могло б закріпнутися й застигнути на цілі десятки років — саме в такій хвилині є незвичайно добре і підбадьорююче — переглянути в одну систему звісти усі ті воєнні можливості, які нині висять над світом і які одного дня можуть обернутися в нівець т. зв. «замірюючий пакт», планований між теперішніми побідниками.

Начеб у відповідь на пацифістичні починання останніх часів, на західнім книжковому ринку появилася праця члена англійської палати громад, капітана воєнної моринарки I. M. Kenworthy, під заголовком: Will civilisation crash? По нашому: Чи цивілізація розвалиться? В своїй книжці Кенуорті саме й зводить в таку одну систематичну цілість усі сучасні воєнні можливості. Книжка наробила багато шуму на заході, як завдяки своїй глибокій політичній підбудові так і завдяки малюнкам технічного розвитку будучих збройних конфліктів. І як з одного боку український читач ажхнеться, коли по прочитанні книжки уявлядінть собі повне невідгодування української суспільності до майбутніх світово-політичних подій, так з другого боку не можна надивуватися тоїу лицемірству, з яким саме ті погути, що ще найбільше говорять про «замірнення» і пацифізм, до будучих воєн тихцем і з гарячкою підготовляються.

Колиб хотіти — за Кенуорті — загально характеризувати сучасне політичне положення, то треба уявити собі Європу 1914 р., але поширену на цілий земський гайоб. Шойно тоді можнаб утворити собі повну картину політичного стану у всьому сучасному світі. Політична атмосфера не змінилась ні трохи; ріжниця є тільки та, що замість малих порівнювано європейських держав нині стають проти себе цілі величезні геополітичні континенти. Тенденція об'єднання себе у великі політичні єдності, так дуже замітна для історичного розвитку Європи в 19. стол. — перекинувшись нині на цілі частини світа. Вчора ми переживали об'єднання Німеччини, Італії і т. д. Нині цей процес перекидається на ще ширші простори. Європа, Азія, Евразія, Америка — стають не тільки географічними чи культурними поняттями; вони стають у щораз більшій мірі означенням для великих сконцентрованих політичних одиниць. На порозі 19.—20. віку європейські держави були наслідком розвитку модерної цивілізації уже настільки органічно зросли поміж собою, що усека, хочби й як незначна війна, мусіла згодом затягнути цілий континент у воєнну завірюху. Це ми пережили на прикладі 1914 р. Нині таким нерозривно зрослим політичним організмом зростає цілий земський гайоб. Платівка взаім-

них закордонно-політичних вязань затагнена нині довкола світа так міцно, що якийнебудь, хочби й як дрібний конфлікт мусить неминує викликати загальну світову війну, зовсім так, як дрібний ніби колісний конфлікт у Сараєві в 1914 р. мусів викликати загальну європейську війну. І те, що вчора розгразалося між Францією, Англією, Німеччиною і Австрією — розіграється так само й тепер, але в значно ширшій геополітичній площині. Стоять проти себе: Америка проти Бритійської Імперії, Бритійська Імперія проти більшовицької Евразії і накінєць, японський пацифістичний круг проти Америки і Австралії. Довкола тих трьох вузлів світової політики групується уся решта сучасного політичного ділення. Наприклад, політичний розвиток Європи вже нині не має ніяких автохтонних цілей і тенденцій. Усе тут групується по лінії англо-американського й англо-радянського суперництва. Миються теж позначки, що британській політиці вдасться згодом довести до «політичного замирення» і зблизкування цілої Європи, спрямованого сам собою проти Америки, як і більшовицької Евразії.

Кенуорті систематично вказує, як нині — всупереч усім пацифістичним фразам — усі модерні потуги намагаються устанити передовсім обсяг взаїмних геополітичних впливів і як напередки виповнюють навіть геополітично мертві простори землі своєю політичною субстанцією. Перед очима читача пересувається картина того, з якою горячкою оті потуги притягають до себе союзників і як під покривомою взаїмного замирення але скрізь по усім світі скрита, але смертельна боротьба за можливість стратегічного закріплення позицій, за важні осередки, за нафту і землі олії. Кожне, хочби й як відрізане і позірне з усім тим незв'язане політичне явище, починає бути зрозуміле і доцільне, коли його поставити в дужий ритм тих велитенських світово-політичних суперечностей. Чи мова про розбудову воздушних ліній в Середній Азії чи про Союз Народів, про плян Доуса чи про англійський конфлікт, про мексиканські нафтові терени чи домашню війну китайських кондотієрів, — то усе це поставлене на службу тих суперечностей і йде виключно по лінії їх розвитку.

Наш автор подрібно розбирає передовсім дані англо-американського суперництва: Два розділи книжки, сеймі: «Чому британсько-американська війна є такою можливою?» і восьмий: «Правдоподібний хід війни між Зєдиненими Держанами і Бритійською Імперією» найсильніші у всьому творі. Кенуорті докazuje, що по суті, англо-радянське суперництво навіть на половину не є таке гостре як англо-американське. За те, воно тим гірше, що скрите і з усіх сил маскуване покищо плашником англо-саксонської етнічної і культурної єдності. Замирення світа? Коли прочитувати сторінки книжки Кенуорті, коли уявлядінвати собі, що нині Америка робить усе те, що робила перед 1914 р. супроти Англії Німеччини, коли динитися з якою залізною послідовністю фальшна, торговельна і колоніалістична політика обох потуг женуть їх до неминуєх збройних конфліктів, то щиро в усіх освітлених вєсх сучасних пачи-

фам показується у всій своїй нагій пужді й кволості.

Глибокий політичний інстинкт й практичне знання, так питоми англійцям, знаменують і висновки Кенуорті про воєнні неминуєчости на Пацифіку. Тут Японія зі своєю зростаючою людністю і з маревом голоду, там порожні простори західної Америки і Австралії. І тільки в тому напрямку японська експансія можлива, бо Китай нині не може, а завтра не схоче вміщувати японську етнічну надлишку, а Сибір кліматично для цього не пригожий. Японці дусяться попросту на своїх островах; через те надкрайною висить вічна загроза більшовизму. Уряд побоюючись експлоатувати мусить уже наслідком природної закономірності спрямувати свою політику в бік пацифічної (тихоокеанської) експансії. Назрівають тут велитенські конфлікти. Питання, що більше правдоподібно? Чи те, що біла раса уступить добровільно зі своїх пацифічних позицій на користь жовтої, чи буде про те рішати в недалеких будучинні війна. Прз сучасний душевний структуру білої раси — відповідь може бути тільки одна.

Нарешті-ж — і що для нас найважніше — картина англо-більшовицького змагання. Мова про панування над Азією, але крівавий бій за Індію, Китай, передню Азію й Єгипет — розіграється і вирішиться в Європі. Чи мова про Афганістан, чи про Польщу, балтійські держави чи про ревізію європейських мирних договорів, в усім тім проходить основна лінія англо-радянського суперництва. І якби не політиканствувати та якби не шукати шляхів згоди, то цього суперництва інакше як гарматами й трілязиними газами не поладитиш. Подивляти треба як докладно здає собі цей англієць справу з усього східно-європейського політичного розвитку. Хоч він ніде безпосередньо про це не говорить, то всеж, коли читати працю Кенуорті, то так і бачиш як зі залізною послідовністю нитки того конфлікту щораз більше збігаються й замотуються довкола чорноморської бази й українських геополітичних просторів. «Поле Європи», на якому впаде рішення про владу над Азією — це Україна. Політичний розвиток світа ставить нас осьтак щораз ближче перед примусом олії в ту або другу сторону. Примус олії? Чи може політична субстанційність українства уже настільки кріпка, щоб могла у відповідний час протиставитись обом силам?

Тільки в тому останньому випадку ми моглиб осягнути наші національні визвольні цілі в повній обемі.

Зенон Пеленський.

До взаємин між Польщею і СРСР.

Бухарін про польську комуністичну партію та про її завдання в часі війни.

Богато шуму наробила в польській пресі частинка промови Бухаріна, виголошена на VI конгресі Комінтерну, в якій він змальовує відносини в польській компартії та в якій обговорює перспективу польсько-радянської війни. Ми дозволимо собі навести дотичний уступ промови Бухаріна шойно тепер, бо не мали досі відповідних радянських газет. Авторитетні слова теперішнього голови Комінтерну не сказані на вітер. А набувають вони тимбільшого значіння, коли зважимо, — що Бухарін є крім того редактором московської «Правди», офіційного органу Центрального Комітету ВКП(б). А відомо, що в СРСР політику веде не уряд, але партія, в якій уряд є тільки виконавчим органом.

Бухарін говорить дослівно: «Тепер стоїмо в обличчю нової великої небезпеки, що загрожуватиме великій партії, а саме польській комуністичній партії. Ясно, яку величезну роль доведеться на випадок війни відіграти нашій братерській польській партії. Партія стане однією з головних сил, якими буде розпоряджатися комуністичний Інтернаціонал. На останньому з'їзді польської комуністичної партії, з'їзді, що тривав більше трьох місяців, — тому, що в кожному випадку і в кожній справі обставились розбіжності і спори між обома фракціями, — представники Комінтерну склалася угода, що в Польщі комуністична партія фактично відома до нуля. І саме так після того з'їзду далося крайньому натиском виконавчого комітету і Комінтерну можна пояснити те, що від не поляхили розривом польської партії. Ясно, що це не випадково, що ж тепер у польському комуністичному руху було дві партії, і то не відокремлені на те, що політичні розбіжності — і в відношенні до з'їзду партії».

повної відповідальності за свої слова — були доведені до мінімуму, і не діється останніми часами, коли панує атмосфера, при якій післяцільна цілісна занадто готує війну, спрямовану передовсім проти Радянського Союзу, при чім на цезаристична політика і дуже розумна і метка. Дійсно післяцільні відносини розбіжності деякі опозиційні партії, вказують розколоту нашу українську компартію (КПЗУ, — Ред.), розколоту опозицією Білоруської Громади і т. д. Наказав у міжнародній діяльності післяцільна думка пролізла в робітничу класу. Дійсно, в Польщі не тільки наша партія поділилась; велике число варшавських робітників голосувало на Писудського. І хоч наша партія поділилась дуже значущою роботою при антагоністичному положенні, уступку просто знаменитого, то з останнього з'їзду, одержаного передовсім, ми бачимо, що в варшавській організації є вже два комітети. Я вважаю, що це не приносить чести цілому Комуністичному Інтернаціоналові (Олександр) Ткачирин, а дружок теж, — хоч я і не готовився проекту теж, — що конгрес мусів одностайно спеціально уповноважити виконавчий комітет ужити всіх засобів для збереження єдності. (Григор Олександр) Крім того, якщо ми будемо мати одну партію з розколотими робітниками на чолі, робітниками, які будуть у часі війни схиляються як жовіри реакції, ніж організації безпастанно скорочення між собою пролізання, які в момент найбільшої небезпеки зможуть знову партію».

Ось і ці знамениті слова Бухаріна, що так дуже занепокоили польську пресу і польську діяльність та спричинили навіть інтервенцію польського посла в Москві перед урядом СРСР. На дні закордонних справ СРСР. Він Бухарін не сказав нічого нового. Він повторив про давніша, польської компартії те, що вже кілька разів

чим говорив його попередник Зіновєв про завдання інших партій, як англійської і французької чи німецької. Політика Комінтерну збудована на таких і не на інших рахунках. Коли було інакше, то Комінтерн перестав би бути собою.

За океаном.

Українське Бюро Інформації і Пропаганди.

Наша американська імміграція не має досі установи, яка займалася інформуюванням чужої преси і громадських чинників про українську справу. Немає бюро, яке розпорядилося потрібними фактичними матеріалами, щоб постійно публікувати і відомо відомо освітлювати кожну важливу подію на українських землях. На цю пекучу справу не тільки звернуло свою увагу протестантське віче в Філадельфії і комітет філадельфійських українських організацій, а й Українська Стрілецька Громада, яка з доручення цього комітету веде далі акцію в обороні засуджених студентів. Виконуючи це доручення, Українська Стрілецька Громада взяла на себе ініціативу створення постійної установи, яка веде би справу української інформації і пропаганди в Америці. Ця установа зорганізувалася для 25-го травня цього року і працювати буде під назвою Українське Бюро Інформації і Пропаганди в Філадельфії. На своїй першій засіданні Бюро намістило загальний план праці. Бюро має завдання: 1. Налязати безпосередні зв'язки з краєм, щоб одержувати негайно докладні інформації про всі події на всіх українських землях, зокрема про всі надзвичайні й безпартійні політичні арешти й процеси, переслідування українського шкільництва, економічних та інших організацій, колонізація і т. д.), а також про всі прояви життя українського народу на полі політичній, культурній і економічній. 2. Публікувати зібрані матеріали серед американського громадянства шляхом преси, меморіалів, брошур та інших публікацій. Вивадати по мірі надходження матеріалів власні інформаційні бюлетені в англійській мові. 3. Збирати голоси американської преси та інших матеріалів про становище американського громадянства до української справи. Щоб уможливити технічне виконання праці Бюро, притягнуто до участі в ньому поки що невеликий гурт людей, які можуть активно працювати над виконанням наміченої програми. Відповідно до потреби склад Бюро буде поповнюватися дальшими співробітниками в місці та по інших місцевостях.

Працює Бюро проводить голова Української Стрілецької Громади д-р Володимир Галай, якому призначений теж організаційний референт. Референтом для зв'язків з краєм і з українською пресою є д-р Володимир Левницький, референтом для чужої преси — Теодор Свистун, фінансовим референтом — Павло Дубає. Українське Бюро Інформації і Пропаганди розпочинає свою працю з переконанням, що вона стріється з моральною і матеріальною допомогою цілого українського громадянства. Бюро прохає всі українські органи преси, щоб надсилали йому для використання свої видання. Бюро звертається далі до українських організацій і українських громадян, щоб надсилали йому для ажитивної інформаційної матеріали про кожну актуальну громадянську справу, а теж про становище на Україні взагалі. Читачів американської та іншої чужої преси Бюро прохає надсилати йому газетні вирізки в справах, зв'язаних з українським питанням. Адреса Бюро: Ukrainian Information Bureau, Post Office Box 572, Philadelphia, Pa.

Україні у вінніпегському університеті.

Для 16. травня відбулася „конвокація“ студентів вінніпегського університету з роздавання дипломів і нагород відзначеним студентам. Оголошено також висхідні іспити. З оголошеного викузу виходить, що в університеті було 52 студентів та студенток українського походження. Між ними, що перейшли іспити, знаходимо такі імена: Право: Перший рік — В. Свистун. Домашня економія: Перший рік — К. Шевчук. Різнити: П'ятий рік — Д. М. Ільчичин. Третій рік — В. Боднар, Ф. Гнядовський. Перший рік — Ф. Новосад. Електричне інженієрство: Четвертий рік — В. Каличук. Старша дивізія шук і знання: Другий рік — Конст. Андрушин, Петро Добуш, Анна Д. Люток, Іван Е. Лисецький, Євгенія Негрич, Ванда Негрич, В. Меміровський, Максим Ваврик. Перший рік — В. В. Гузницький, Віра Лесня, Соломея Третяк, Василь Волохаток. Молодша дивізія шук і знання: Другий рік — Антін Гаврон, О. Я. Масцюх, Н. Недотавко, Ст. Огризало, Марія Л. Огризало, Мих. Оріаровський, Лев Полішук, Анна Попельська, Петро Рогаль, Меріон Романіч, Мих. В. Рудик, Наталія Сікевич, Петро Венгер. Перший рік — Іван Алабєць, В. Ф. Бачинський, Олекс. Данилюк, С. Дутчал, Ів. Ф. Горювський, Казимир Ястремський, Петро Комусевич, В. Корчик, Мих. Кузарський, Мих. Лиско, Василь Міхощкий, Ол. В. Нитчук, Аннет Паламарчук, Едвард Ро-

ган, Мирослав Третяк, Пос. Візюк, Т. Я. Шинши, Мих. Юзак. — Між студентами, що дістали нагороду, знаходяться такі українці: Д. М. Ільчичин — золота медала за різництво, Віра Лесня — 100 доларів, Наталія Сікевич — 75 доларів, Ф. Гнядовський — 100 доларів.

Спомин стріянина.

З нагоди посвячення дому Повітового Союзу Кооператив в Стрию.

Стрий мав у неділю дня 17. липня 1928 велике свято: о. мітра Олекса Базюк поблагословив його нову національну станицю, великий дім Повітового Союзу Кооператив.

Це було для мене подвійно радісне свято. Я тішився як кооператор і як стріянин з діда прадіда, бо на землі моїх предків, моєї рідної Шумилищини, станула нова кооперативна домівка, здангено нову нашу фортецю.

Цей торжественний акт викликав у мене спомини про давніших будівничих свідомого українського життя, які за моєї пам'яті кляли його основи і ставили поза церковними перші народні будівлі, видний знак і доказ нового життя нашого міста. Тому хочу тут коротко з пам'яті розказати, як народний український Стрий розбудовувався.

Перед 40 роками як ученик нижчої гімназії в Стрию пам'ятаю одиноким під той час народню світську будівлю, а саме дерев'яний дім бурси на передмісті біля цвинтаря. Замешкували його наші громадяни: добряга проф. Іван Вахнянин, до якого ми ученики ходили читати книжки і його шурин суддя Лев Гузар, бо бурса не було за що в бурсі тримати. Коли я кидав гімназію, пишався вже в середмісті біля гімназії новий, справді бурсовий будинок, замешкалий шкільною молоддю, збудований стрийськими громадянами під безплатним технічним доглядом мішанина Томи Красівського.

З перших діл Стрийщини взагалі, а бурси зокрема, пам'ятаю о. Радзихевича з Добрих і професора стрийської реальної гімназії: Степана Сас-Дубравського, Івана Вахнянина, о. Юліана Федусевича і Кости Горбала, що всі мали великий вплив на нашу молоді і були її справжніми виховниками-опікунами.

Молодшими ділками були організатори стрийського мішанина, основники мішанської „Бесіди“: д-р Євген Озаркевич, незабутній діля о. Олекса Бобикевич і його вірний прибічник мішанин Михола Гисля.

До того покоління належали також: о. Лев Горалевич з Горького а Остап Ніжанковський з Завалова, д-р Володимир Охримович, тоді комісіонер д-ра Е. Олесницького, Денис Сембратович, п.і Вобикевича, організатора жіноцтва і всепривітно усміхнена господиня дому котрий свої і чужі за свій власний уважали, заходючи і займаючи туди кожної пори, п.і Тишницька, пізніше мец. Бачинська, кн. Говорещі з фаху і замилування, а крім того числення молодша тоді братія, а тепер поважні громадяни (деякі вже покійні) головні з кашчеларії д-ра Олесницького: Філько Заборський, Дулько Устиянович, Ярмо Олесницький, Фріско Говикович, Харієвський Ясько, Володо Кмита, Савко Калуский, Мусикевич Іван і інші, котрі багати старших, танцювали, співали, устроювали аматорські вистави, їздили по селах з відвітами, агітували в часі виборів, організували головні під проводом їх Володимира Дутки „Союзи“ в Стрию і об селах. Згадати тут слід зокрема знаменитих стрийських дрігенти, братів Остапа і Володимира Ніжанковських, що добули „Стрийському Боянові“ заслужену славу одного з перших у краю.

Був то період будження національної свідомости, організування товариського, просвітнього, політичного, а далі й економічного життя. Це останнє розвивалося величаво від приходу до Стрия д-ра Євгена Олесницького. Він своїм блискучим талантом і організаційним зислом заманив на довгий час наше повітове містечко в другу українську столицю краю та важкий господарський осередок. Його заходами повстає в кілька місій по першій наші кредитові установі, перемиській „Бірі“ — стрийська „Задаткова Каса“, що не тільки ратує наше населення з рук лихварів, але також стає основою, на якій виростають одна по другій нею фінансові народні установи. Він притягає до народньої праці всіх, що могли бути йому до неї придатні.

Колиж зріст народніх установ, а передовсім пекуча потреба своєї сади на численні збори, віча, вистави, концерти, товариські сходили і т. д. викликує ідею будови „Народнього Дому“, то її веде безплатно начальник завізничих вартатів Ільницький, хоча позитив він стоєв остоорожним народнього життя, змішаний своїми саужбовими обов'язками. До збудування тої народньої будівлі причиняються теж „герди“ зі своїм провідником, особистим другом д-ра Олесницького, о. Василем Давидом на чолі і слід того є донині в нашій на „Нар. Домі“, „Рускому Народові“, умисне в третому відмітку, щоб уникну-

Отвертий лист В. Винниченка до М. Горького.

Від Редакції: Цього отвертого листа В. Винниченка до М. Горького передруковуємо у скороченні з париського радіофіліального тижникова „Українські Вісті“ ч. 72. Під скороченням не розуміємо концендування тексту, а тільки пропуск мізкох менше важких місць. Робимо це з уваги на недостатку місця, оберегаючи орієнтовно текст листа неперушеном. Самогост листа містимо тому, що він кидас яре світло на правдиве становище російської інтелігенції, в тім і комуїстичної, в справах української мови та культури і взагалі в справах тієї української проблеми до політичних її втрублєнє вліччє. Громадяни Горький!

Кілька місяців тому назад прочитав я про одного Вашого листа до руських письменників. Зміст того листа був такий: „каляни, кумедний і ображений для Вас, що я не надав йому миру, тим паче, що жалювало було про його з білосвардський руської преси“. В тому листі Ви жалілись руським колегам, що заважаєся шуми та влохніш поди, які взяли собі, піди українське „варечіє“ в справі мови і на під підставі, переслідують руську мову, руську культуру та руських людей на Україні.

Але з цих днів я довідався про такий факт: Один із членів Української Академії Наук звернувся до Вас із проханням дозволити перекласти на українську мову Ваші літературні праці. Ви на це відповіли, що дискусія цього люди на-

маються а „варечіє“ робити мову і не вважаючи цю штучну вилудку за потрібну комукебуду, не дали дозволу на переклад.

Оригінал цього надзвичайно цікавого листа зберігається в Українській Академії Наук.

Таким чином і лист до руських письменників, очевидно, треба вважати за дійсний факт.

Розуміється, нічого нового і особливого в цьому факті немає, громадяни Горький. У Вас склалося собі переконання, що українська мова не є мова, а „варечіє“. Що тут такого особливого, неймовірного, чи страшного?

Вдається, нічого. Кожен може мати собі свої переконання.

А тим часом, громадяни Горький, тут є і особливе, і неймовірне, і навіть страшне. Не те, М. Горький, що Ви вважаєте українську мову за „варечіє“. Ви можете собі вважати, що Дніпро впадає в Москва-ріку, — від цього Дніпро в Москва-ріку не впадає і ніякої географічної пертурбації не станеться. І не зі страху за українську мову, а шину до Вас о цього отвертого листа, а з цікавості до того громадянського явища, що Ви його вважали оцим незвичним слівцем „варечіє“.

В цьому слові, громадяни Горький, — цілий політично-національний світосвід. В йому ціла історія взаємодіяння двох славянських народів. В йому багато страждання, насильства, ала, громадянське Горький. Початок історії цього слова припадає до історії всієї імперіалістично-колоніальної політики руського царства на Україні. Воно та ще славне „Малоросіє“ служило тією димовою завісою, під якою Москва, Санкт-Петербург і навіть Петроград впровадило кілька століть ес-

пліаували і руйнували український народ матеріально і духово.

Ні, не мова це Ваше філософічне відкриття, громадяни Горький! Ще в 1876 році один із сатрапів царського уряду, міністр Валуєв, пішов як Ви, формулював його: „Ніколи українського язика не було, лет и быть не может“. А на дола цього язика закон, що не дозволяв, (точнісінько як Ви), видання на українській мові яких-будь літературних праць. Так що етнографи мусіли записувати народні українські пісні латинською або французькою мовою.

Усім ідеологам цього закону, починаючи з Валуєва, переходили через сова Руського Народу і зичачи Вами, відомо, одначе, що це філософічне „переконання“ Валуєва не помогло. Через що?

І гаєм лєній: пам'ятайте, як сама Російська Академія Наук ще до війни, після цилілого знитення питання, впадала, що українська мова не є „варечіє“ руської мови, а така дісна самостійна славянська мова і український народ є дісно самостійний славянський народ. Академія Наук, громадяни Горький! Фактиш та знавці, та до того ще не вороги, а ширі руські люди.

Так, громадяни Горький, нічого Ви нікого своєю філософією не сказали. Та й самі Ви повинні знати це. Не можете Ви не знати про вносід Російської Академії Наук. Не можете Ви не знати про думку Леніна, Вашого друга, з українським питанням, бо Ви ж читали, мабуть, його писання з цього приводу?

Не можете Ви не знати і про теперішній курс національної політики компартії на Україні. Не можете не знати, що ті „лурі“ та „злочинні“ люди, що вивали, піди українська мова є справжні мови, знаходяться в великій свідомості в компартії і що сама партія запроваджує ту

штучну мову до всіх урядових ілотитудіях і керує „українізацією“. Важ знаєте, що вона не тільки не помічє, що штучна мова, неспотрібна як Ви кажете, а вважає її за могутній і необхідний засіб освіти, організації працюючих мас, навіть уважає, що для найкращого керування ними масами в боротьбі за соціалізм вона сама повинна шиком „українізуватися“, себто злитися національно з українськими працюючими класами.

Та ще більше! Ви не можете не знати того, як самі Ви колись знамє ставились до українського питання. Пам'ятаєте, як у 1908 році Ви, ображений видати переклади моїх літературних праць з української мови на руську, а взагалі Вам слівом у розмовах з моєю ви-гукували:

„Прекрасный язык! Милый язык! Люблю! Давайте, давайте называть!“

З виданням моїх праць під Вашою редакцією справа не виїхала, (я відомі Вам і мені не літературні, не політичні і не національні притчи). Але Ви видавали переклади праць Копибиносого, і а Копибиносого Ви так само димлували своє захоплення „прекрасным, милым языком“. І а ним Ви так само смілились й обурювалися з тих „болванов“, які авали українську мову штучною, а весь український визвольний ртх — загальною німією.

Все це Ви добре пам'ятаєте, знаєте, не можете не знати. Як же могло статися, що Ви, знаючи все це, всею тямі тєсєр самі себе залпсуєте до тих людей, які так жалюють самі колєсь старожарнувалі? Які причини цього надзвичайно нікавого явища? Такої неймовірної амінї в Вас?

Очевидно, це мусить бути дуже важкі причини. Не може-ж бути, щоб тєм долина, як Ви, висловлювала такі надзвичай-

А. ПЯСЕЦКІ С. А. КРАКІВВЛАСНІ СКЛЕННІ Краків, Головиний Ринок, Лінія А-Б і Ц. Д.
Варшава, Краківське передмістя ч. 7.

порукає безконфліктно, у великій виборі роду чокколад сметанкової, молочної, десертної і до варення як також чокколадки, кармеліти і цукри. — Не шукаючи рекламою, але якостями знаменитими виробами, зробленими з гарячих чистих сировин, хочемо здобувати признание найкращих краків, одержавши численні найкращіші призи. Замовлення приймає Народна Торговля у Львові.

Поміли женебоду рухоме або нерухоме майно перед днем 18. серпня 1921 року, щоб розвинути його в пошуках життєвих комунізмів, політичних і паразитів і протестів. — На Короні розвинулися банкіти, нападати головні на чужинці. На дніх жертвами іншого чорного нападу стали: автобуси в голландсько-французькому товаристві і дві французи. — В Румунії арештували невідомо Ассамі Варлян, яку обвинувачували в численних жорстоких злочинах. — Кантонський уряд має оригінальну думку: Тому, що ніхто не хотів відповісти обійти на дитинство позачу, суди дитячі доручили звітність від приватних тих, що суму, озвучили висотою кари зловжити на рахунок держави. Наслідок? Свідомість триває ще дуже мало змінилася. — До Москви приїхала вперше японська театральна група на гостиний виступ. — Конгрес інженерів з цього міста відбувся в 1929 р. в Токіо. В конгресі взяли участь Губер, кандидат на президентів Спол. Держав, пів голова амер. делегації. — На Лінеборнській вулиці в Берліні прийшло до зброї всі аустриї між поліцією і бандітами — втомленими. Втомленими зловжити. — У Португалії перебувала екіпа: 41 ел. у тілі. — У Лондоні був уперше дощ після 17 днів. — Мавор Філіппіно, що пролетів з авіа. летунами Келам і Гунельфельдом Атлантик призначений полковником бригади сирим урядом. — На традиційній "гард-дипломатії", яка дала авіа. корабельська пара було 6.000 осіб, у цьому весь дитинство-матиний "жорстокий". — Довіда відомого аустр. письменника Артура Шніцлера, що вийшла повністю за італійського офіцера, скінчили самобитством у Венеції. — На Вислі між Варшавою і Пудавою посуха припинила плавбу.

— Рекорди. Трьох мешканців Мюнхена вперше переїхали Алани зі сходу на захід, від Сибірою Гори до Монголії. А преса навіть не нагадує їх ірвані! — У Франції. Прієрех елика, якої не помітають від мілікарської літ; у мілікарську Політ. ст. II у тілі, в Тарб 52. — 84 рік пролево в Англії у тілі на 153.000 і в тілі тепер разом 1.000.000. — Якийсь інженер-політик Гітлерський вивір у руху ст. в Полот 2 млі. гудизма. — По офіційній статистиці згинуло в Спол. Державі в минулий рік від авіа 26.518 осіб, себто на 1816 більше, ніж у 1926 р. Не в це багато, коли авіанти, що в Спол. Державі в 23 млі. аві.

— Криза в англійському прядильному промислі. Англійські власники прядильні поділяють до відома, що з днем 11. серпня п. р. оголошать зловжити насильством неприпустимого становища робітників, які рідше не хотять погодитися на пропозиції урядової фабрики. З огляду на ці торговельні конвенції, пропонували власники прядильні обмеження плат і облізнення робочого дня, на що робітникам хотіли погодитися. Львівці загрожують утратою праці 300.000 робітників.

— Міст контрабанди. Митні урядники на мості, який ледь Спол. Держави в Канадою, вловили протитом одного року на 4000 осіб ірвані за контрабанду алкоголю.

— Королівський поїзд. Королівський поїзд в Італії приїхав до власного пакету окремих поїзд в дитячій вагоні. В одному в Італії, в авіа служать як окремі апартаменти королів, королеви і наследника престолу, останній призначений для кор. двору. Поїзд вивантажений з величавим комфортом. Увесь він блискучий, таласмо як королівська палата.

— Сини Прімо де Рівері. Три сини Прімо де Рівері вступили до найстаршого європейського ордену "Божественних хрестоносців" у Сантіно. Церемонія посвячення іх виконав шурин короля, великий магістр ордену Дом Фернандо де Вазрер.

— Помішкання за одного рубля. "Работал Москва" випускала два проекти зловжити. Той, що вивір на тілі доставляв один рубль, помішкання. Описі проектів. Публікація у світ для мілікарської по 1 рубль. Виграши буде мілікарської твисті. Кожен виграш має право всього доставити місце на помішкання, з тим, що буде його сплатувати. 60 літ.

— 500 нових бібліотек. У зв'язку з підготовкою до ювілею 10-ліття Чехословаччини реєструють мілікарську зловжити дію вивір дитячих реформ. Митні ціни в тілі сплатувати до днів 26-го вересня ч. р. 600 народів обіймає по всі Чехо-

словаччини. По обчисленні на кожних 100 осіб має вивір 10 книжок. На що культуру тільки треба мілікарської тех. королі.

— Конкурс афіш і плакат. З нагоди 100-ліття заснування Шкоги, в 1928 р. організує місто на березі озера Мічиган величаву виставку. Комітет виставки розписує міжнародний конкурс афіш і плакат. Пять артистів за найкращі плакати доставлять нагороду 1500 дол. Чужинці, яких афіші будуть призначені найкращими доставлять додаткову премію 1500 дол. Про умовини конкурсу можна довідатися у Парижі в "Соцієте Артїстї", 8. вулиця Моннасіє.

— Правда про Америку. Редакція берлінського журналу "Угу" вислала свою опірабінність Маріо Лайтнер до Америки, з тим, щоб вона писала про Америку лише правду. По умові з редакцією Лайтнер мала прожити в Америці три роки і за цей час повинна займатися там такою посадою, щоб познайомитися з усіма аспектами та сферами. Лайтнер виконала свою умову з німецькою точністю. За 3 роки вона мала 100 посад; була між іншим служницею, крамничною дитиною, гувернанткою, кельнеркою, касиркою, фризиркою і з кожної посади вела посильку. Аж тепер вона починає друкувати свої враження в "Угу".

— Спортивні чудотвора. Двох париських некарів, брати Пегаз, рішили вибратися з Парижа до Мадриду в бочці з вином. Бочка, що містить 220 літрів матиме колеса; кожний з братів втиснутий другого по п'ять міліметрів. Вони разують, що доставлять до Мадриду за 25 днів. Що скаже би на це філософ Дюгос?

— Тенор у нежданій ролі. В одній англійській місячнику друкується сенсативна повість "Ореші". Темою — кримінальна історія, яка трапилася давно у Франції. Автор, щоб збільшити зацікавлення читачів додав до повісті фотографії терор, показуючи, що вона взята з поліційного архіву. Зовсім випадково пів місячній поїхав у руки тенора париської опери Роберта Дельбоса. Яко було його здивування, коли він побачив, що портрет зловжити на його фотографії. Виявилось, що автор повісті, не маючи часу шукати в поліційних архівах за фотографіями, судив перший портрет, який побачив на виставці трамвай, портрет, що своїм обличчям підходив під його ідею "зловжити-героя". Дельбос подав у суд і редакція журналу згодилася помирному заплатити йому відшкодування за образи честі: 250 фунтів. Стільки коштувало дитинство автора!

— Головиний Виділ Т-ва "Просвіта" передає на дніх "Просвітському Театру" дохвалу глямоту за його дитинстві по дитинстві. Це показало, що розміром педагогічній освітності "Просвітського Театру", є доказом, що матерія Т-ва "Просвіта" інтересується живо працями цього театру в тілі, що він зможе заповнити програму у просвітній праці Т-ва, яке має на меті пробудити в своїх читальнях зрозуміла великої ваги народного театру.

— Особисті щастя і економічне становище можна забезпечити односторонньо своїм ріш. лише одним способом: забезпеченням від життя. Зверніться до відомого Т-ва "Карпати", Львів, ул. Руська 18. І пов. за інформаціями.

Театри.

Міський великий театр.

1-го т. 7-20 веч. "Трубадур" Верді.
2-го т. 7-30 веч. "Веселі хлопці в Віді-сору" опера.

Міський "Театр Новин".

1-го т. 8-30 Виступи "Qui pro quo" програма "Як це ти робив".

КІНО.

"Аполло": "Сповідь" і "Пісня молодих мислєв".

"Байка": "Хата за селом".
"Лев": "Небезпечна дитина".
"Палак": "Дім пририв".
"Фатаморган": "Зов моря".**Дописи.**

РОГАТИНСЬКИЙ. (Організаційний і вісний рух). Дня 22. липня п. р. відбулося величаве віче під годин небом в мілікарській рогатинської по-ліції, при масовій сплатуватися громадян в мілікарській і дошкільній. Сплатуватися. Митні. Серпіння горішніх. Дитинстві і Жовчєна. рибного на віче

посла Степана Кузики привітав хлібо-сміа до коротенькою теплою промовою мілікарській початковий громадянин Василь Лакотський. Віче відкрив заступник голови Політбюро Народного Комітету д. р. Семен Гладкий, адв. з Рогатина, по чім вивірало президію, в склад якої увійшли Іван Жирак як провідник і Степан Кучий як секретар. Посла Кузики в дво-годинний піквний рефераті подав звіт з діяльності Ураїської Парламентарної Репрезентативної, представив ті всі труднощі, серед яких приходить їй працювати, як також представив всі заходи послів і сенаторів УНДО для надання шляхів до оборони прав нашого народу на полі політичній, господарській та культурній. Зібрані в числі до 2.000 душ вісники з великим зацікавленням прислухувалися до промови свого посла. В живій дискусії промовляли Іван Жирак, Степан Лакотський, Степан Кучий і Федь Довгий. Порушувало головню справу шкільну, тому що майже у всіх селах повіту вирішила дитинстві кураторія справу навчання у школах в ураїській жові негативіно. Резолюції, в яких висловлено повне довіря Проволоді Партії і Ураїській Парламентарній Репрезентативній, вібрали маси народа похилили через аклямацію в одушевленням, проти резолюції не підписали ні одла рука. Відспіваннями національного гімну покінчено віче, яке лишилося на довго в пам'яті присутніх.

ОПОВІСТКИ.

Новий Ураїський Театр під дир. Панаса Карабієвича.

Вигода: 2.VIII. Маруся Богуславка.

Белдіж: 3.VIII. Пінганка Аза.

4.VIII. Гейша.

5.VIII. Маруся Богуславка.

Доліна: 6.VIII. Катка Старого Манна.

7.VIII. Маруся Богуславка.

Брошів: 8.VIII. Маруся Богуславка.

Регінінськ: 9.VIII. Маруся Богуславка.

Перегінськ: 10.VIII. Гейша.

11.VIII. Вихрест.

12.VIII. Маруся Богуславка.

Бурса ім. Ів. Франка при кооперативній гімназії в Явороні прийме 100 хлопців на 1928-29 шкільний рік. Платня 1. бурси 50 зол. місячно, II. — 35 зол. (або довіа харчами). Організуються теж окремих інститут для дитинств. Згодишуватися до дня 20/8 1928 р. Яворон дит. 2. липня 1928 р. — За Виділ Бурси ім. Франка. 49 2-3

Позір! Бережанщина! Дня 5. серпня 1928 р. (неділя) відбується в Лашині і в Лашині в честь стрілецьких мого і дитинстві фестивалю в такою програмою: 1) В год 8-й рано збрива всіх дитинстві товариств в односторонній в прапорах на площі коло церкви. 2) В год. 9-й рано торжественна Служба Божя в сиротинстві перші. 3) Похід на стрілецьку мого на гору "Лисина" (біля гостиниці), панзиха, промови. 4) Поворот у село — обідня перерва. 5) В год. 2-й зловжити збрива і похід на гору "Лисина", де відбується дитинстві фестивалю, дитинстві вранні при оркестрі, фантова зловжити, дефілада, товариські забави. — Просвіта доколичне громадянство зати громадянство участь у цьому святі, затиється дитинстві товариства затиється точно на годину 8-му рано в Лашині в рядях, в односторонній в прапорах. — Філія Т-ва "Просвіта" в Бережанах. — Рада Т-ва "Луг" в Лашині.

Управа Ураїської Студентської Громади у Варшаві подає інформації про студії і умови прийняття на сліду-ючих високих школах м. Варшави: I. Університет. Виділ: 1) правно-політичний, 2) теологічний (євангелістичний, католицький, православний), 3) гуманістичний, 4) математично-природничий, 5) лікарський, 6) фармацевтичний, 7) ветеринарний. II. Політехніка. Виділ: інж. 1) водної, 2) суходутної, 3) механічний, 4) електротехнічний, 5) архітектурний, 6) хемі, 7) геодезі. III. Висока Школа Торговельна. IV. Головна Школа Сільського Господарства. Виділ: 1) лісовий, 2) агрономічний, 3) огородничий. V. Академія Мистецтв. VI. Дентистичний Інститут. VII. Школа Наук Політичних. VIII. Державний Музичний Інститут. Виділ: 1) три на інструментах співачиних, 2) співу 3) драматичний. IX. Висока Школа Музична ім. Шопена. X. Фізіологічний Інститут. XI. На Школу фізичного виховання цього року прийняття для нових студентів не буде. — Базис інформації можна отримувати особисто або листовою у Управі Ураїської Студентської Громади вул. Польова ч. 16 пом. 15. телеф. 517 26. — За Управу: Е. Чехович, ур. з. голови. К. Балаз, секретар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИННИКИ поручає дешево Домбровський Розважєвскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні устатки. 241 6-3

Ф А Б Р И К А „Дріт“ Львів-3, маретинів Короля Яна III. ч. 3, поручає найдешевше сітки до куряків, уладжує підковиті огорожі тенісних кортів, вів, городів, разом з брамами і фіртками. Телефон 16-13 і 13-27. 2184 11-3

ГОДИННИКИ тільки найкращі фабрики пропійні продає за годинку і на рати від десятих літ з найліпшою стороною зівса фірма Іван Зельтенберг, Львів, пл. Маріївська ч. 5. 3 104-2

УКІНЧЕНИЙ правник з докторатом пошукує заняття. Ласкаві зголошення приймає Адміністрація під „Початку-ючий“. 166 2-3

А БСОЛВЕНТ гімназії, добрий учень математики згодиться від зарп. приготувати приватно до гімназії без огляду на класу. — Управа школи в Корнєвіч Чернєвці в Городинці. 173 1-1

ПРИМУ на пізнірочну удержання приватиста, ученика з вищої класу гімназії за укладання лекцій хлопчикова з III. кл. народної. — Зголошення одати. Православний Уряд парол. Жмудь р. Chelm Lubelski. 171 1-1

СТАРШОЇ інтелігентної господарки особи до заряду домою пошукує священних вдовець. — Згодишуватися втайно Браня п. Болєхін О. Домбровський. 172 1-3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Д-р Р. Несторович

ординус у внутрішніх і жіночій недугах

ПЕРЕМІШЛЬ, вул. Францішканська 37/II. (Площа на Брам) 161 3-3

Спеціаліст надлуг лоріні, серпа і малула

Д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.

2153 Пересвітлення Рентгеном. 22-24

Дентистично-технічне заведення

Г. Фелікса

6. довголіт. управ. дент. зав. Д-ра Петра Шадковського. Відкритий через вакації від 4-7. Ринок 37. тел. 56-02. 174 1-1

ПРОДАЖ НА ДОГІДНІ СПЛАТИ

МАШИНИ ДО ШИТТЯ
ГРАМОФОНИ
РОВЕРИ
МОЛОЧНІ КРУЖЛИВКИ

ІХ СКЛАДОВІ ЧАСТИ

ПРИБОРИ ДО КРАВЕЦТВА
І І РУЧНИХ РОБІТ ІІ

ВЛАСНИЙ ВАРСТАТ НАПРАВ

Александр Малімон

2496 Львів, вул. Валова 11 а. 8-1

ПЕРЛМУТТЕРА УЛЬТРАМАРИНА

є безгладно найліпшою і найкращішою фарбою до біла, жовта і малярських цілей. Відзначена на виставах в Брюсселі, Медіолаві і Парижі золотими медалями. 1302 Сирізь до набуття. 60-2

Подяка.

Вп. Панови Йосифи Ганпарторозі площі Маріївська ч. 7. до кавария "De la Paix" складає ширку подяку за складові привітання і швидко виконали зобов'язання. Володимир Левинський парол. Чорнушівич 175 1-4